

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 76 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Septembra 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3815

Oberrheinische Handelsgesellschaft m. b. H., Karlsruhe.

Postupak za izradu vlakana, koja se mogu prestli.

Prijava od 10. januara 1925.

Važi od 1. maja 1925

Traženo pravo prvenstva od 12. maja 1924. (Nemačka).

Pronalazač je već predlagao da se drvena celulozna, kotonizirana vlakna od lana i konoplja i slična vlakna, koja sama po sebi nemaju zadovoljavajuću strukturu za pređenje t. j. koja su ili suviše kratka, neuvrtena ili netrvjena ili nedovoljno rapava da bi pri pređenju dali izdržljiv tok pređe, načine podesna za pređenje time, da se razrapavi površina u vezi sa trvenjem i upredanjem.

Ovo se postiže time, što se vlakna obrađuju šiljatim materijama n. pr. prahom od stakla, od karborunduma, infuzorskom zemljom i t. d. u vlažnom ili suvom stanju upotrebljujući podesne sprave za mešanje, mlevenje, centrifugiranje, ventilatore, ili druge sprave, koje su podesne da vlakna dovedu u dodir sa sredstvom za rapavljenje. Oštrim ivicama zrna vlakna se savijaju i uvijaju i po površini ogrubljavaju. Po završenom radu mogu se te materije izdvojiti i ponovo upotrebiti.

Iz prakse je poznato da se ovaj postupak sa naročitim uspehom može primeniti na duža vlakna kao koprive: (sve vrste koprive iz roda urticaceae n. pr. *Urtica Dio-cia L.* i *Boehmeria nivea*) na kapok životinjske dlake, veštačku svilu i tome slično t. j. na vlakna, koja sama po sebi nemaju ili imaju samo nestvrdnjenu strukturu za pre-danje. Struktura vlakna od n. pr. pamuka, raznih vrsta i sličnih vlakana, svile, vune, jute, veštačkog pamuka može se ovim načinom znatno poboljšati. Odavde načinjena pređa tkiva i tekstilije dobijaju nove sku-

pocene osobine, n. pr. veću čvrstinu pri ki-danju veću mekoću i bolju zapreminu.

Upotrebljena sredstva za osurovljavanje (prah od stakla, karborunduma, infuzorska zemlja i t. d.) mnogo su tvrđa nego vlakna; mikroskopski gledana njihova zrna imaju vrlo oštre ivice i čoškovke, i time su vrlo podesna za pravljenje vlakana rapavim. Nu kako ta zrna ne treba da stalno stoje uz vlakna, to se po obradi opet uklanjaju i mogu se ponovo upotrebiti. Stoga se može uzeti proizvoljna količina a da se time postupak ne načini neekonomičnim, i proizvod ne pogorša neprijatnim primesama.

Jače dejstvo naročito pri centrifugiranju može se postići time, da se radi u vakuumu. U opšte povećava se dejstvo centrifugalno ako se elementi centrifuge brže pokreću. Ali pošto su delovi upotrebljenih materija sitni a otpor vazduha vrlo veliki to se povećanjem brzine mašine ne može mnogo povećati brzina materijala. Ako se pak radi u razređenom prostoru, onda se otpor vazduha znatno smanjuje što povlači znatno povećanje brzine centrifugiranja. Brzina centrifugalnih elemenata može se isto tako smanjiti i time vlakna štediti a da se ne dobije lošije dejstvo rapavljenja, tako da se i duže vlakno na ovaj način može obrađivati bez opasnosti da se isto skрати.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za izradu vlakana, koja se mogu lakše prestli iz vlakana sa manjom ili nedovoljnom strukturom za pređenje, nazna-

čen time, što se za rapavljenje, kopriva, kapok, životinjska dlaka, veštačka svila, pamuk i slična vlakna, veštaški pamuk, svila, vuna juta i slična vlakna privremeno obrađuju oštrim prahom u uređenjima, koja su podesna, da srestva za rapavljenje dovode u potrebni dodir sa vlaknima.

2. Oblik izvođenja postupka po zahtevu

1 naznačen time, što se u isto vreme upotrebljava prostor sa razređenim vazduhom.

3. Postupak za izradu vlakana, po pat. zaht. 1 naznačen time, što je vlakno napravljeno veštačkim rapavljenjem.

4. Postupak za izradu vlakana po pat. zaht. 1, naznačen time, što je i postupak i upotreba veštački rapavo načinjenih vlakana izvedena kao predivo.

PATENTNI SPIS BR. 3815

Oberrheinische Handelsgesellschaft m. b. H., Karlsruhe.

Postupak za izradu vlakana, koja se mogu prestiti.

Važi od 1. maja 1925

Prijava od 10. januara 1925.

Izdatno pravo prihvata od 12. maja 1924. (Nemačka).

počne osobine, n. pr. veću čvrstinu pri kidanju veću mekoću i bolju zapreminu.

Upotrebljena sredstva za osuđivanje (prah od stakla, karborunduma, inzulorska zemlja i t. d.) mnogo su tvrđa nego vlakna; mikroskopski gledana njihova xna imaju vrlo oštre ivice i čoškove i time su vrlo podesna za pravljenje vlakana rapavim. Ni kako la xna ne treba da stalno stoje uz vlakna, to se po obradi opet uklanjaju i mogu se ponovo upotrebiti. Stoga se može uzeti proizvoljna količina a da se time postupak ne načini neekonomičnim, i proizvod ne podležu neprijatnim primesama.

Izde dejstvo naročito pri centrifugiranju može se postići time, da se radi u vakuumu. U opšte povećava se dejstvo centrifuge tako ako se elementi centrifuge brže kreću. Ali pošto su delovi upotrebljenih materija stali a otpor vazduha vrlo veliki to se povećanjem brzine mašine ne može mnogo povećati brzina materijala. Ako se pak radi u razređenom prostoru, onda se otpor vazduha znatno smanjuje što povećava znatno povećanje brzine centrifugiranja. Brzina centrifugalnih elemenata može se isto tako smanjiti i time vlakna štediti a da se ne dobije lošije dejstvo rapavljenja, tako da se i duže vlakno na ovaj način može obradivati bez opasnosti da se isto skrali.

Patentni zahtevi

1. Postupak za izradu vlakana, koja se mogu lakše prestiti iz vlakana sa manjom ili nedovoljnom strukturom za predenje, razna-

Pronebač je već predložio da se drvena celulozna, kolonizirana vlakna od lana i konoplja i slična vlakna, koja sama po sebi nemaju zadovoljavajuću strukturu za predenje t. j. koja su ili suviše kratka, neuvršena ili netvrda ili nedovoljno rapava da bi pri predenju dali izdržljiv tok prede, načine podesna za predenje time, da se razpavi površina u vezi sa tvrdjem i upre-

Ovo se postize time, što se vlakna obraduju šiljastim materijama n. pr. prahom od stakla, od karborunduma, inzulorskom zemljom i t. d. u vlažnom ili suvom stanju upotrebljujući podesne sprave za mešanje, mlveenje, centrifugiranje, ventilatore, ili druge sprave, koje su podesne da vlakna dovedu u dodir sa sredstvom za rapavljenje. Oštim ivicama xna vlakna se savijaju i uvijaju i po površini optupljavaju. Po xnavljenom radu mogu se te materije izdvojiti i ponovo upotrebiti.

Iz prakse je poznato da se ovaj postupak sa naročitim uspehom može primeniti na duža vlakna kao koprive; (sve vrste koprive iz roda urticaeae n. pr. Lirica Dio-cia L. i Boehmeria nivea) na kapok živo-nijske dlake, veštačku svilu i tome slično t. j. na vlakna, koja sama po sebi nemaju ili imaju samo nesavršenu strukturu za predenje. Struktura vlakna od n. pr. pamuka, raznih vrsta i sličnih vlakana, svile, vune, jute, veštačkog pamuka može se ovim načinom znatno poboljšati. Odbavde načinjena preda kiva i tekstilije dobijaju nove sku-